

APPENDIX I
LIST OF PROFESSIONAL REGULATORY AUTHORITIES
AND NATIONAL ACCOUNTANCY BODIES

Member State	Professional Regulatory Authority	National Accountancy Body
Brunei Darussalam	Ministry of Finance (Note: A public accountant need not be a member of BICPA, although the Ministry of Finance recommends so)	Brunei Darussalam Institute of Certified Public Accountants (BICPA)
Cambodia	Ministry of Economy and Finance (Note: National Accounting Council)	Kampuchea Institute of Certified Public Accountants and Auditors (KICPAA)
Indonesia	Ministry of Finance (Note: A public accountant must be a member of Institut Akuntan Publik Indonesia – Indonesian Institute of Certified Public Accountant)	Ikatan Akuntan Indonesia (IAI) Institut Akuntan Publik Indonesia – Indonesian Institute of Certified Public Accountant
Lao PDR	Ministry of Finance (Note: A public accountant must be a member of LAAIA. For foreign public accountants, they may submit their application forms to the Ministry of Planning and Investment, and then this organ will coordinate with Ministry of Finance concerning this matter)	Lao Association of Accountants and Independent Auditors (LAAIA)

Member State	Professional Regulatory Authority	National Accountancy Body
Malaysia	Malaysian Institute of Accountants (MIA) (For certain type of services, additional license is required from the Ministry of Finance)	Malaysian Institute of Accountants (MIA)
Myanmar	Myanmar Accountancy Council (MAC)	Myanmar Accountancy Council (MAC)
The Philippines	(1) Professional Regulation Commission (2) Board of Accountancy	Philippine Institute of Certified Public Accountants (PICPA)
Singapore	Accounting and Corporate Regulatory Authority (Note: A public accountant must be a member of ICPAS)	Institute of Certified Public Accountants of Singapore (ICPAS)
Thailand	The Oversight Committee on Accounting Professions (Note: A public accountant must be a member of FAP)	Federation of Accounting Professions (FAP)
Viet Nam	Ministry of Finance	Viet Nam Accountancy and Auditing Association (VAA)

accountants, and actively consults and operates with like professional bodies in other countries in a number of diverse areas of mutual interest and support to further develop the accountancy profession.

2. OBJECTIVES OF MRA

- 2.1 The MRA sets down the terms for the admission of appropriately qualified members of each Party to the membership of the other Party and such admission shall be mutually recognised by the Parties.
- 2.2 The MRA is an undertaking of both Parties and shall take effect upon the completion of the assessment of the professional program of each Party by the other Party. The Parties target to complete such assessment no later than (DATE) or such later date as the Parties may mutually agree.
- 2.3 Each Party undertakes to use its best endeavours to ensure that its professional program is acceptable to the other Party.

3. MEMBERSHIP RECOGNITION

This section sets out the membership admission requirements of each Party relating to

- Completion of a recognised professional accountancy examination or program;
- Having relevant practical experience;
- Complying with continuing professional education requirements;
- Satisfying proficiency in local laws;
- Completion of courses on ethics and professional practice subjects.

**APPENDIX II
SAMPLE MUTUAL RECOGNITION AGREEMENT
ON ACCOUNTANCY SERVICES**

This **MUTUAL RECOGNITION AGREEMENT ("MRA")** is made and entered into on this (Day) of (Month) (Year) between:

- (1) **(Professional Body A)** situated at (address); and
 - (2) **(Professional Body B)** situated at (address),
- (singularly as "Party", and collectively as "Parties").

1. PREAMBLE

(Brief write-up of Professional Body A and B and their working relationship)

Example:

- 1.1. "A" and "B" enjoy a long and mutually respectful relationship, having worked together for many years for the development of the accountancy profession locally, within the region and internationally.

The Parties share common and strong interests in the advancement of the profession of accountancy, especially in relation to the maintenance and strengthening of professional and educational standards, as well as the internationalisation of the profession.

- 1.2. "A" represents approximately (number) professional accountants, and actively consults and operates with like professional bodies in other countries in a number of diverse areas of mutual interest and support to further develop the accountancy profession. "B" represents approximately (number) professional

4. PROCESS

- 4.1 To facilitate the assessment process under clause 2.2, each Party undertakes to provide the other Party with the syllabus, course content and details of the examination process in relation to that Party's professional programs as soon as these materials become available, but no later than (DATE) or such later date as the Parties may mutually agree.
- 4.2 The Parties agree that their respective professional programs will be subject to an annual quality assurance review.
- 4.3 The Parties agree that they will be in regular contact with each other at the (appropriate level to discuss and resolve any issues that may arise during the review process.
- 4.4 If the Parties are unable to resolve issues arising from the annual quality assurance review, either Party may terminate this agreement in accordance with the clause 15.

5. CONDITIONS FOR REVIEW OF APPLICATION OF MEMBERSHIP

- 5.1 Each application for membership from one Party shall be reviewed by the other Party (the "Recipient Party").
- 5.2 Each Party acknowledges that Recipient Party shall be solely responsible for the determining the approval or non-approval of the application for membership of the Recipient Party.
- 5.3 This MRA does not apply in relation to qualification and/or additional requirements, whether required by

the other Party or by law, necessary to practise as a public accountant within that Party's country.

6. LOCAL COMPANY LAW, TAXATION LAW AND OTHER REQUIREMENTS

(This section sets out the local laws and other requirements of each Party)

7. PRACTICAL EXPERIENCE

7.1 The Parties acknowledge that the practical experience requirements of each Party shall be in accordance with the spirit of the International Education Standard on Practical Experience as published by the International Federation of Accountants ("IFAC").

7.2 Notwithstanding clause 7.1, each Party shall retain its right to refuse admission of members of the other Party who do not meet the practical experience requirements established under any laws applicable to that Party.

8. CONTINUING PROFESSIONAL DEVELOPMENT OR EDUCATION

8.1 Each Party undertakes to ensure that the continuing professional development or professional education it offers to the other Party are in accordance with required IFAC standards.

8.2 Subject to clause 8.1, each Party shall accept the continuing professional development or professional education offered by the other Party.

9. PROFESSIONAL PROGRAMS

- 9.1 The Parties acknowledge that this MRA shall not inhibit or preclude each Party from offering and delivering its professional programs or other relevant programs in any location including the country of the other Party.

10. VARIATIONS TO MRA

- 10.1 The Parties acknowledge that this MRA may be varied from time to time subject to the mutual agreement of the Parties and undertake to procure that any such variation, where appropriate, shall include transitional provisions to ensure that the interests of members or registered students of each Party enrolled in their respective professional programs are not prejudiced.

11. MATERIAL CHANGES TO EDUCATION, PROFESSIONAL OR OTHER STANDARDS

- 11.1 Each Party acknowledges and agrees to inform and advise the other Party in the event of any material changes to its educational, professional or other standards during the term of this MRA.

12. PUBLICITY

- 12.1 Both Parties agree that public comment may not be made in relation to this MRA until the MRA takes effect under clause 2.2.
- 12.2 Both Parties will not make any public comment without the knowledge and agreement of the other Party.

13. COSTS AND EXPENSES

- 13.1 Each Party shall bear its own costs or any other expenses arising in connection with this MRA.

14. JOINT INITIATIVES

- 14.1 The Parties may engage in joint initiatives from time to time upon such terms as mutually agreed between the Parties and undertakes to notify the other Party of any proposed initiatives that have an impact on this MRA.

15. TERMINATION OF MRA

- 15.1 The MRA shall be valid for a duration of (No. of years) commencing from its effective date as stated in Clause 2.2.
- 15.2 During this time, either Party may terminate this MRA by giving 12 months notice to the other Party.
- 15.3 Both Parties agree that termination notice given under clause 15.2 would include conditions that would ensure that the interest of members/registered students of either Party enrolled in their respective professional programs are not disadvantaged.

16. CONFIDENTIALITY

- 16.1 Each Party recognises and affirms that any information disclosed to it by the other Party is proprietary information, and further agrees to keep all proprietary information in strictest confidence and shall not disclose such information to any third party, nor use the information for any other purpose other than as stipulated in this MRA unless the express prior

approval of the other Party providing the information is obtained.

17. STATUS

17.1 This MRA shall not restrict the rights of the Council of Professional Body A and/or the Council of Professional Body B to pass binding resolutions to regulate or amend the requirements of membership admission of the relevant Party provided such resolutions are made in accordance with the governing laws applicable to that Party.

18. SUMMARY

18.1 The Parties enter into this MRA with the clear intention of advancing the interests of their respective members in general. Each Party expresses its goodwill to the other party and agrees to work constructively towards achievement of Mutual Recognition as set out in this MRA.

IN WITNESS WHEREOF this Mutual Recognition Agreement has been duly executed on the date first above written.

(Professional Body A)

Signed by (Name), President
For and on behalf of (Professional
Body A)

in the presence of:

Name of Witness:
Designation of Witness:
(Professional Body A)

(Professional Body B)

Signed by (Name), President
For and on behalf of (Professional
Body B)

in the presence of:

Name of Witness:
Designation of Witness:
(Professional Body B)

Dated this (Day) of (Month) (Year)

**APPENDIX III
WTO GUIDELINES FOR MUTUAL RECOGNITION
AGREEMENTS
OR ARRANGEMENTS IN THE ACCOUNTANCY SECTOR**

The World Trade Organization (WTO) guidelines for MRAs in the Accountancy Sector are attached for reference purposes. The guidelines are reproduced below:

**WORLD TRADE ORGANIZATION
Council for Trade in Services
S/L/38
28 May 1997
(97-2295)**

**GUIDELINES FOR MUTUAL RECOGNITION
AGREEMENTS OR ARRANGEMENTS IN THE
ACCOUNTANCY SECTOR**

Introduction

This document provides practical guidance for governments, negotiating entities or other entities entering into mutual recognition negotiations on accountancy services. These guidelines are non-binding and are intended to be used by Members on a voluntary basis, and cannot modify the rights or obligations of the Members of the WTO.

The objective of these guidelines is to make it easier for parties to negotiate recognition agreements and for third parties to negotiate their accession to such agreements or to negotiate comparable ones. The most common way to achieve recognition has been through bilateral agreements. Article VII of the GATS recognises this as permissible. There are differences in education and examination standards, experience requirements, regulatory influence and various

other matters, all of which make implementing recognition on a multilateral basis extremely difficult. Bilateral negotiations will enable those involved to focus on the key issues related to their two environments. Once bilateral agreements have been achieved, however, this can lead to other bilateral agreements, which will ultimately extend mutual recognition more broadly.

Where autonomous recognition is granted, it is suggested that the WTO be informed of the relevant elements in these guidelines for transparency purposes. Such elements could include, for example, those covered in sections B.3, B.4(a) and (b), B.5 and B.6.

The examples listed under the various sections of these guidelines are provided by way of illustration. The listing of these examples is indicative and is intended neither to be exhaustive nor as an endorsement of the application of such measures by WTO Members.

A. Conduct of negotiations and relevant obligations under the GATS

With reference to the obligations of WTO Members under Article VII of the GATS, this section sets out points considered useful in the discharge of these obligations. A copy of Article VII is annexed to these guidelines.

1. Opening of negotiations

The information supplied to the WTO should include the following:

- the intent to enter into negotiations;
- the entities involved in discussions (e.g. governments, national organisations in the accountancy sector or institutes which have

authority - statutory or otherwise - to enter into such negotiations);

- a contact point to obtain further information;
- subject of negotiations (specific activity covered);
- the expected time of the start of negotiations and an indicative date for the expression of interest by third parties.

2. Results

On conclusion of an MRA, the information supplied should include the following:

- the content of the agreement (if a new agreement);
- significant modifications to the agreement (if an agreement already exists).

3. Follow-up actions

For WTO Members supplying information under paragraph (1) above, follow-up actions include ensuring that:

- the conduct of negotiations and the agreement itself comply with the provisions of GATS - in particular Article VII;
- they adopt any measures and undertake any action required to ensure the implementation and monitoring of the agreement, on their own account, and by the competent authorities, or, in pursuance of Article I of the GATS, encourage adoption of such measures and action by relevant sub-national authorities and by other organisations;

- they respond promptly to requests from other WTO Members seeking to enter into MRA negotiations.

4. Single negotiating entity

Where no single negotiating entity exists, Members are encouraged to establish one.

B. Form and content of agreement

This section sets out various issues that may be addressed in any negotiations and, if so agreed, included in the final agreement. It includes some basic ideas on what a Member might require of foreign professionals seeking to take advantage of an MRA.

1. Participants

The MRA should identify clearly:

- the parties to the agreement (for example, governments, national accountancy organisations or institutes);
- competent authorities or organisations other than the parties to the agreement, if any, and their position in relation to the agreement;
- the status and area of competence of each party to the agreement.

2. Purpose of agreement

The purpose of the MRA should be clearly stated.

3. Scope of agreement

The MRA should set out clearly:

- the scope of the agreement in terms of the specific accountancy professions or titles and professional activities it covers in the territories of the parties;
- who is entitled to use the professional titles concerned;
- whether the recognition mechanism is based on qualifications, or on the licence obtained in the country of origin, or some other requirement;
- whether the agreement covers temporary and/or permanent access to the profession concerned.

4. Mutual recognition provisions

The MRA should clearly specify the conditions to be met for recognition in the territories of each party and the level of equivalence agreed between the parties. The precise terms of the agreement will depend on the basis on which the MRA is founded, as discussed above. In case the requirements of the various sub-central jurisdictions of a party to an MRA are not identical, the difference should be clearly presented. The agreement should address the applicability of the recognition granted by one sub-central jurisdiction in the other sub-central jurisdictions of the party.

(a) Eligibility for recognition

(i) Qualifications

If the MRA is based on recognition of qualifications, then it should, where applicable, state:

- the minimum level of education required (entry requirements, length of study, subjects studied);

- the minimum level of experience required (location, length and conditions of practical training or supervised professional practice prior to licensing, framework of ethical and disciplinary standards);
- examinations passed (esp. examinations of professional competence);
- the extent to which home country qualifications are recognised in the host country;
- the qualifications which the parties are prepared to recognise, for instance, by listing particular diplomas or certificates issued by certain institutions, or by reference to particular minimum requirements to be certified by the authorities of the country of origin, including whether the possession of a certain level of qualification would allow recognition for some activities but not others.

(ii) Registration

If the MRA is based on recognition of the licensing or registration decision made by regulators in the country of origin, it should specify the mechanism by which eligibility for such recognition may be established.

(b) Additional requirements for recognition in the host state ("compensatory measures")

Where it is considered necessary to provide for additional requirements, in order to ensure the quality of the service, the MRA should set out the conditions under which those requirements may apply, e.g. in case of shortcomings in relation to qualification requirements in the host country or knowledge of local law, practice, standards and regulations. This knowledge should be essential for practice in the host

jurisdiction or required because there are differences in the scope of licensed practice.

Where additional requirements are deemed necessary, the MRA should set out in detail what they entail (for example, examination, aptitude test, additional practice in the host country or in the country of origin, practical training, language used for examination).

5. Mechanisms for implementation

The MRA should state:

- the rules and procedures to be used to monitor and enforce the provisions of the agreement;
- the mechanisms for dialogue and administrative co-operation between the parties;
- the means of arbitration for disputes under the MRA.

As a guide to the treatment of individual applicants, the MRA should include details on:

- the focal point of contact in each party for information on all issues relevant to the application (name and address of competent authorities, licensing formalities, information on additional requirements which need to be met in the host country etc.);
- the length of procedures for the processing of applications by the relevant authorities of the host country;
- the documentation required of applicants and the form in which it should be presented and any time limits for applications;

- acceptance of documents and certificates issued in the country of origin in relation to qualifications and licensing;
- the procedures of appeal to or review by the relevant authorities;
- any fees that might be reasonably required.

The MRA should also include the following commitments:

- that requests about the measures will be promptly dealt with;
- that adequate preparation time will be provided where necessary;
- that any exams or tests will be arranged with reasonable periodicity;
- that fees to applicants seeking to take advantage of the terms of the MRA will be in proportion to the cost to the host country or organisation;
- that information on any assistance programmes in the host country for practical training, and any commitments of the host country in that context be supplied.

6. Licensing and other provisions in the host country

Where applicable:

- the MRA should also set out the means by which, and the conditions under which, a licence is actually obtained following the establishment of eligibility, and what this licence entails (a licence and its content, membership of a professional body, use of

professional and/or academic titles etc.). Any licensing requirements other than qualifications should be explained, e.g.:

- an office address, an establishment requirement or a residency requirement;
 - a language requirement;
 - proof of good conduct and financial standing;
 - professional indemnity insurance;
 - compliance with host country's requirements for use of trade/firm names;
 - compliance with host country ethics (for instance independence and incompatibility).
- in order to ensure the transparency of the system, the MRA should include the following details for each party:
 - the relevant laws and regulations to be applied (disciplinary action, financial responsibility, liability, etc.);
 - the principles of discipline and enforcement of professional standards, including disciplinary jurisdiction and any consequential limitations on the professionals;
 - the means for ongoing verification of competence;
 - the criteria for and procedures relating to revocation of the registration of professionals;
 - regulations relating to any nationality and residency requirements needed for the purposes of the MRA.

7. Revision of the agreement

If the MRA includes terms under which it can be reviewed or revoked, the details should be clearly stated.

ANNEX

Article VII Recognition

1. For the purposes of the fulfilment, in whole or in part, of its standards or criteria for the authorization, licensing or certification of services suppliers, and subject to the requirements of paragraph 3, a Member may recognize the education or experience obtained, requirements met, or licenses or certifications granted in a particular country. Such recognition, which may be achieved through harmonization or otherwise, may be based upon an agreement or arrangement with the country concerned or may be accorded autonomously.

2. A Member that is a party to an agreement or arrangement of the type referred to in paragraph 1, whether existing or future, shall afford adequate opportunity for other interested Members to negotiate their accession to such an agreement or arrangement or to negotiate comparable ones with it. Where a Member accords recognition autonomously, it shall afford adequate opportunity for any other Member to demonstrate that education, experience, licenses, or certifications obtained or requirements met in that other Member's territory should be recognized.

3. A Member shall not accord recognition in a manner which would constitute a means of discrimination between countries in the application of its standards or criteria for the authorization, licensing or certification of services suppliers, or a disguised restriction on trade in services.

4. Each Member shall:

- (a) within 12 months from the date on which the WTO Agreement takes effect for it, inform the Council for Trade in Services of its existing

recognition measures and state whether such measures are based on agreements or arrangements of the type referred to in paragraph 1;

- (b) promptly inform the Council for Trade in Services as far in advance as possible of the opening of negotiations on an agreement or arrangement of the type referred to in paragraph 1 in order to provide adequate opportunity to any other Member to indicate their interest in participating in the negotiations before they enter a substantive phase;
- (c) promptly inform the Council for Trade in Services when it adopts new recognition measures or significantly modifies existing ones and state whether the measures are based on an agreement or arrangement of the type referred to in paragraph 1.

5. Wherever appropriate, recognition should be based on multilaterally agreed criteria. In appropriate cases, Members shall work in cooperation with relevant intergovernmental and non-governmental organizations towards the establishment and adoption of common international standards and criteria for recognition and common international standards for the practice of relevant services trades and professions.

⌘

คำแปลกรอบข้อตกลงยอมรับร่วมวิชาชีพบัญชีของอาเซียน

รัฐบาลแห่งบรูไนดารุสซาราม ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มาเลเซีย สหภาพพม่า สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐสิงคโปร์ ราชอาณาจักรไทย และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ในฐานะประเทศสมาชิกของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (จากนี้จะเรียกรวมกันว่า “อาเซียน” หรือ “ประเทศสมาชิกอาเซียน”)

ตระหนักถึง วัตถุประสงค์ของกรอบความตกลงอาเซียนด้านบริการ (จากนี้จะเรียกว่า “อาฟาส”) ซึ่งจะเป็นการเสริมสร้างความร่วมมือด้านบริการระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความสามารถในการแข่งขัน สร้างความหลากหลายด้านความสามารถในการผลิต อุปทาน และกระจาย การบริการของผู้ให้บริการทั้งภายในและภายนอกอาเซียน และเพื่อเปิดเสรีการค้าบริการโดย ขยายทั้งในเชิงลึกและเชิงกว้างของการเปิดเสรี ให้เกินไปกว่าที่ประเทศสมาชิกอาเซียนได้ผูกพันไว้ภายใต้ความตกลง ทัวไปว่าด้วยการค้าบริการ (จากนี้จะเรียกว่า “แกตส์”) โดยมุ่งหวังให้เกิดการค้าบริการอย่างเสรี

รับทราบถึง ข้อ 5 ของ อาฟาส ระบุว่าประเทศสมาชิกอาเซียนอาจยอมรับการศึกษา หรือ ประสบการณ์ที่ได้รับ เงื่อนไขที่บรรลุน และใบอนุญาตหรือใบรับรองที่ออกให้ ในประเทศสมาชิกอาเซียน อื่น เพื่อวัตถุประสงค์ของการอนุญาตหรือรับรองผู้ให้บริการ

รับทราบถึง ผลการตัดสินใจในแถลงการณ์บาหลี ซึ่งได้รับการรับรองในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 9 ที่จัดขึ้นในปี ค.ศ. 2003 ซึ่งเรียกร้องให้จัดทำความตกลงยอมรับร่วม (จากนี้จะเรียกว่า “MRA”) ด้านคุณสมบัติในการบริการด้านวิชาชีพหลักภายในปี ค.ศ. 2008 เพื่ออำนวยความสะดวก ต่อการเคลื่อนย้ายอย่างเสรี สำหรับ นักวิชาชีพ / แรงงานชำนาญการ / ผู้มีความสามารถพิเศษ ใน อาเซียน และ

ปรารถนา ที่จะมีการรอบเพื่ออำนวยความสะดวกในการเจรจาจัดทำข้อตกลงยอมรับร่วมวิชาชีพบัญชี ระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน ตลอดจนส่งเสริมการเคลื่อนย้ายของข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และแลกเปลี่ยน ความชำนาญประสบการณ์ และแนวปฏิบัติที่ดีที่สุด ที่เหมาะสมกับความต้องการของประเทศสมาชิก อาเซียน

ตระหนักถึง สิทธิของประเทศสมาชิกอาเซียนแต่ละประเทศในการกำกับดูแลการให้บริการของสาขา วิชาชีพบัญชีในดินแดนของตน

รับทราบถึง ระดับการพัฒนาในบริการบัญชีที่แตกต่างกันของแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียน

จึงได้ตกลง กรอบความตกลงอาเซียนสำหรับจัดทำข้อตกลงยอมรับร่วม เพื่อส่งเสริมประเทศสมาชิกอาเซียนที่มีความพร้อม ให้เริ่มการเจรจาสองฝ่ายหรือหลายฝ่ายเพื่อจัดทำข้อตกลงยอมรับร่วมในวิชาชีพบัญชี

ข้อ 1.

วัตถุประสงค์และหลักการ

- 1.1 กรอบข้อตกลงนี้ วางหลักการและแนวทางกว้าง ๆ สำหรับการเจรจาในระดับทวิภาคีหรือพหุภาคีในการจัดทำข้อตกลงยอมรับร่วมวิชาชีพบัญชีระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน
- 1.2 วัตถุประสงค์ของกรอบความตกลงนี้ คือ
 - 1.2.1 เพื่ออำนวยความสะดวกในการเจรจาจัดทำข้อตกลงยอมรับร่วมวิชาชีพบัญชีระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน โดยการให้โครงสร้างเพื่อนำไปสู่การสรุปข้อตกลงนั้น
 - 1.2.2 เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลที่ส่งเสริม และคำนึงถึงการพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดีที่สุด ทั้งด้านมาตรฐานและคุณสมบัติของวิชาชีพบัญชี
- 1.3 เพื่อบรรลุจุดประสงค์ข้างต้น ประเทศสมาชิกอาเซียนจะใช้หลักการดังต่อไปนี้เป็นแนวทาง
 - 1.3.1 ส่งเสริมประสิทธิภาพและคุณภาพของมาตรฐานของวิชาชีพบัญชีในประเทศสมาชิกอาเซียน
 - 1.3.2 เสริมสร้างความร่วมมือในวิชาชีพบัญชีระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน
 - 1.3.3 เคารพและปฏิบัติตามกฎระเบียบภายในของประเทศสมาชิกอาเซียนที่เข้าร่วม โดยไม่ลดมาตรฐานและข้อกำหนดของวิชาชีพบัญชี ในแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียน และ
 - 1.3.4 การเจรจาทั้งหมดระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน ไม่ว่าจะในระดับสองฝ่ายหรือหลายฝ่าย เพื่อจัดทำข้อตกลงยอมรับร่วมวิชาชีพบัญชี จะต้องอยู่บนพื้นฐานของ objectivity ความยุติธรรม และต่างตอบแทน

ข้อ 2.

นิยามและขอบเขต

สำหรับในกรอบความตกลง เว้นเสียแต่ในบริบทได้กำหนดเป็นอย่างอื่น

- 2.1 ประเทศแหล่งกำเนิด หมายถึงประเทศสมาชิกซึ่งนักบัญชีอาชีพ (PPA) ได้ขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิกและ/หรือ ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบวิชาชีพบัญชี โดยคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี (NAB) และ/หรือสภาวิชาชีพบัญชี (PRA)
- 2.2 หลักเกณฑ์หรือมาตรฐาน โดยทั่วไป 2 คำนี้ใช้แทนกันได้เพื่อหมายถึงข้อกำหนดของเงื่อนไขที่ออกโดยคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี (NAB) และ/หรือสภาวิชาชีพบัญชี (PRA) ซึ่งนักบัญชีอาชีพ (PPA) จะต้องปฏิบัติตาม

- 2.3 บริการบัญชี หมายถึง กิจกรรมที่อยู่ภายใต้ CPC 862 ของ Provisional CPC ของสหประชาชาติ รวมทั้งบริการบัญชีอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือบริการอื่น ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับผู้ให้บริการด้านบัญชี ซึ่งเป็นการตกลงร่วมกันระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนที่เข้าร่วมการเจรจาในระดับทวิภาคีหรือพหุภาคีเพื่อการจัดทำข้อตกลงยอมรับร่วมวิชาชีพบัญชี
- 2.4 ประเทศผู้รับ หมายถึง ประเทศสมาชิกอาเซียนที่มีนักบัญชีอาชีพ (PPA) จากประเทศสมาชิกอื่นมาขอสมัครให้มีการยอมรับเพื่อประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศนั้น
- 2.5 คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี (NAB) และ/หรือสภาวิชาชีพบัญชี (PRA) หมายถึง องค์กรวิชาชีพบัญชีที่ได้รับมอบหมาย หรือ หน่วยงานรัฐที่ได้รับมอบหมาย ในแต่ละประเทศสมาชิก ซึ่งปรากฏรายชื่อในภาคผนวก 1
- 2.6 นักบัญชีอาชีพ (PPA) หมายถึง บุคคลธรรมดาที่เป็นคนชาติของประเทศสมาชิกอาเซียน ซึ่งได้รับการประเมินโดยคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี (NAB) และ/หรือสภาวิชาชีพบัญชี (PRA) ว่ามีคุณสมบัติทั้งทางเทคนิค ศีลธรรม และกฎหมาย ในการประกอบวิชาชีพบัญชีโดยอิสระ และได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิกของ และ/หรือได้รับใบอนุญาตให้ประกอบวิชาชีพบัญชี โดยคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี (NAB) และ/หรือสภาวิชาชีพบัญชี (PRA) ทั้งนี้ ในการเจรจาจัดทำข้อตกลงยอมรับร่วมไม่ว่าจะเป็นในระดับทวิภาคีหรือพหุภาคี ประเทศสมาชิกอาจใช้การเรียกชื่อและมีข้อกำหนดที่แตกต่างกันได้ในการอ้างถึงนักบัญชีอาชีพ (PPA)
- 2.7 การยอมรับ หมายถึง การยอมรับโดยคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี (NAB) และ/หรือสภาวิชาชีพบัญชี (PRA) ในการปฏิบัติตามข้อกำหนดที่ระบุไว้
- 2.8 กฎระเบียบภายใน หมายถึง กฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง ของประเทศสมาชิกอาเซียน รวมถึงแนวทางและแนวปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบัญชี ซึ่งออกโดยคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี (NAB) และ/หรือสภาวิชาชีพบัญชี (PRA) ของประเทศนั้น ๆ

ข้อ 3.

หลักเกณฑ์การยอมรับ

ประเทศสมาชิกอาเซียน ยอมรับว่าการศึกษา ใบอนุญาต การแสดงให้เห็นว่ามีความสามารถ และ ประสบการณ์ อาจเป็นองค์ประกอบหลักในการพิจารณาให้การยอมรับ

3.1 การศึกษา

ประเทศสมาชิกอาเซียนตกลงว่า นักบัญชีอาชีพ (PPA) ของประเทศสมาชิกซึ่งขอให้มีการยอมรับในอีกประเทศสมาชิก ต้องได้รับการศึกษาตามเงื่อนไขที่มีผลบังคับใช้อยู่ในประเทศแหล่งกำเนิด ซึ่งหนังสือรับรองการศึกษาของบุคคลนั้นอาจถูกประเมินและยอมรับโดยคณะกรรมการ

กำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี (NAB) และ/หรือสภาวิชาชีพบัญชี (PRA) ของประเทศผู้รับว่าผ่านเกณฑ์เงื่อนไขทางการศึกษาในประเทศผู้รับ

3.2 ใบอนุญาต

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานกำกับดูแลอื่นนอกเหนือจากคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี (NAB) และ/หรือสภาวิชาชีพบัญชี (PRA) กำหนดให้ต้องมีใบอนุญาตอื่น ๆ ในการประกอบวิชาชีพ ประเทศสมาชิกอาเซียนภายใต้กฎระเบียบภายใน จะต้องพยายามอย่างเต็มความสามารถในการอำนวยความสะดวกให้นักบัญชีอาชีพ (PPA) ของประเทศสมาชิกอื่น ได้รับการอนุมัติที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพบัญชี

3.3 การแสดงให้เห็นว่ามีความสามารถ

ประเทศสมาชิกอาเซียนยอมรับถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการกำหนดให้นักบัญชีอาชีพ (PPA) ซึ่งขอให้มีการยอมรับในประเทศนั้น แสดงให้เห็นว่ามีความสามารถในการประกอบวิชาชีพ เพื่อสร้างความมั่นใจว่านักบัญชีอาชีพ (PPA) มีความรู้ความสามารถครบถ้วนตามกฎระเบียบภายในของประเทศผู้รับ

3.4 ประสพการณ์

นักบัญชีอาชีพ (PPA) ที่ต้องการให้มีการยอมรับจะต้องมีประสพการณ์ครบถ้วนตามความต้องการที่ระบุไว้โดยประเทศผู้รับ

3.5 มาตรฐานและแนวทางของสภาวิชาชีพบัญชีนานาชาติ (IFAC)

ประเทศสมาชิกอาเซียนควรที่จะนำเอามาตรฐานและแนวทางของสภาวิชาชีพบัญชีนานาชาติ (IFAC) มาใช้ในการกำหนดความสามารถด้านวิชาชีพและคุณสมบัติต่างๆ สำหรับการประกอบวิชาชีพบัญชีของประเทศสมาชิกอาเซียน ภายใต้กฎระเบียบภายในของประเทศสมาชิกนั้น ๆ

ข้อ 4.

กฎระเบียบภายในประเทศ

4.1 กฎระเบียบภายใน

ข้อตกลงยอมรับร่วมวิชาชีพบัญชีในระดับทวิภาคีหรือพหุภาคีใด ๆ ระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนจะต้องไม่กระทบต่อ สิทธิ อำนาจ และหน้าที่ของแต่ละประเทศสมาชิก และคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี (NAB) และ/หรือสภาวิชาชีพบัญชี (PRA) หรือหน่วยงานกำกับดูแลอื่นของประเทศนั้น ๆ ในการกำหนดหรือกำกับดูแลกฎระเบียบภายในที่สำคัญ

4.2 คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี (NAB) และ/หรือสภาวิชาชีพบัญชี (PRA)

คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี (NAB) และ/หรือสภาวิชาชีพบัญชี (PRA) ของประเทศสมาชิก มีหน้าที่รับผิดชอบดังนี้

- 4.2.1 ให้การยอมรับนักบัญชีอาชีพ (PPA) ที่สมัครเพื่อประกอบวิชาชีพโดยอิสระหรือร่วมกับนักบัญชีอาชีพ (PPA) ของประเทศผู้รับ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎระเบียบภายในของประเทศ
- 4.2.2 ติดตามตรวจสอบการประกอบวิชาชีพของนักบัญชีอาชีพ (PPA) ที่ได้รับการยอมรับให้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศผู้รับ
- 4.2.3 กำหนด และ/หรือคงไว้ ซึ่งมาตรฐานในการประกอบวิชาชีพบัญชีและจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพ และ;
- 4.2.4 แลกเปลี่ยนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกฎระเบียบภายใน แนวปฏิบัติ และการพัฒนาต่างๆ ด้านบริการบัญชีระหว่างประเทศประเทศสมาชิกอาเซียน โดยให้สอดคล้องกับมาตรฐานภูมิภาค และ/หรือสากลที่มีอยู่

ข้อ 5

การยอมรับร่วม

หลังจากการลงนามในกรอบข้อตกลงนี้ ประเทศสมาชิกอาเซียนควรมีการเริ่มเจรจาเพื่อสรุปผลการจัดทำข้อตกลงยอมรับร่วมวิชาชีพบัญชีในระดับทวิภาคีหรือพหุภาคีต่อไป

- 5.1 ภายใต้สถานการณ์ต่างๆ ของแต่ละประเทศสมาชิก ข้อตกลงยอมรับร่วมอาจจะกระทำโดยความเกี่ยวข้อง และ/หรือการให้ความเห็นของคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี (NAB) และ/หรือสภาวิชาชีพบัญชี (PRA) และหน่วยงานอื่นๆ ของรัฐที่เกี่ยวข้อง ตัวอย่างของข้อตกลงยอมรับร่วมปรากฏอยู่ในภาคผนวก 2
- 5.2 ประเทศสมาชิกอาเซียนควรจะนำเอาแนวทางการจัดทำข้อตกลงยอมรับร่วมในสาขาบริการบัญชีขององค์การการค้าโลก (WTO) มาใช้ ซึ่งแนวทางดังกล่าวปรากฏอยู่ในภาคผนวก 3
- 5.3 ประเทศสมาชิกอาเซียนควรที่จะยึดถือกรอบข้อตกลงนี้ในการเจรจาและสรุปผลการจัดทำข้อตกลงยอมรับร่วมวิชาชีพบัญชีในระดับทวิภาคีหรือพหุภาคี
- 5.4 ข้อบทต่างๆ ของกรอบข้อตกลงนี้มีผลบังคับใช้กับคนชาติของทุกประเทศสมาชิกอาเซียน นอกจากนี้จะมีการบูรณาการเป็นอื่น ในข้อตกลงยอมรับร่วมวิชาชีพบัญชีในระดับทวิภาคีหรือพหุภาคี

ข้อ 6

การแก้ไขปรับปรุง

- 6.1 ข้อบทต่างๆ ของกรอบข้อตกลงนี้จะสามารถแก้ไขปรับปรุงได้ก็ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบซึ่งจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษรโดยรัฐบาลของประเทศสมาชิกอาเซียนทั้งหมดเท่านั้น

6.2 การแก้ไขใด ๆ ของภาคผนวก 1 (รายชื่อของคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี (NAB) และ/หรือสภาวิชาชีพบัญชี (PRA)) สามารถแก้ไขได้ในทางบริหารโดยเลขานุการอาเซียน โดยการแจ้งของประเทศสมาชิกอาเซียนนั้น ๆ ถึงการเปลี่ยนแปลงในคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี (NAB) และ/หรือสภาวิชาชีพบัญชี (PRA) ของตน ซึ่งเลขานุการอาเซียน จะแจ้งการเปลี่ยนแปลงกับประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นต่อไป

ข้อ 7.

การระงับข้อพิพาท

7.1 ประเทศสมาชิกอาเซียน จะต้องพยายามอย่างเต็มความสามารถที่จะยอมรับร่วมกันในเรื่องการตีความและการประยุกต์ใช้กรอบข้อตกลงนี้ และจะต้องพยายามทุกวิถีทางผ่านการติดต่อสื่อสารเจรจา ปรีกษา และร่วมมือกันเพื่อให้ได้ข้อยุติที่เป็นที่พอใจร่วมกัน ต่อสาเหตุใด ๆ ที่จะมีผลกระทบต่อ การดำเนินการตามกรอบข้อตกลงนี้

7.2 ข้อบทของพิธีสารอาเซียนเรื่องกลไกการระงับข้อพิพาท ซึ่งจัดทำขึ้นที่กรุงเวียงจันทน์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2547 จะนำมาใช้กับข้อพิพาทที่เกี่ยวกับการตีความ การปฏิบัติตาม และ/หรือ การใช้กรอบข้อตกลงนี้

ข้อ 8

ข้อบทสุดท้าย

8.1 เงื่อนไขนิยามและข้อบทอื่น ๆ ของความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ (แกตส์) และกรอบความตกลงอาเซียนด้านบริการ (อาฟาส) จะถูกอ้างอิงและนำมาใช้ในเรื่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายใต้กรอบความตกลงนี้ สำหรับกรณีที่ไม่มีข้อบทกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ

8.2 กรอบข้อตกลงนี้ จะมีผลใช้บังคับสาม (3) เดือนหลังจากประเทศสมาชิกอาเซียนทุกประเทศลงนาม

8.3 กรอบข้อตกลงนี้จะได้รับการเก็บรักษาไว้กับเลขานุการอาเซียน ซึ่งจะทำหน้าที่ถูกต้องส่งให้แต่ละประเทศสมาชิกอาเซียน

เพื่อเป็นพยานในการนี้ ผู้ลงนามข้างใต้ ซึ่งได้รับมอบอำนาจอย่างถูกต้องจากรัฐบาลของแต่ละประเทศได้ลงนาม ในกรอบข้อตกลงยอมรับร่วมวิชาชีพบัญชีของอาเซียน

กระทำขึ้น ที่สิงคโปร์ ในวันที่ 25 สิงหาคม 2008 โดยจัดทำเป็นเอกสารฉบับเดียวในภาษาอังกฤษ